

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ГОСПОДАРСЬКОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

ДАВИДЮК ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
кандидат юридичних наук, доцент, кафедра господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, адвокат
ORCID 0000-0002-6699-0903

УДК 346.7:330.341.1

DOI 10.37772/2518-1718-2026-2(54)-15

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКРУТСТВА РЕЦИПІЄНТІВ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Технологія є багатогранним, специфічним і особливим об'єктом господарського обороту із складною внутрішньою правовою природою. Фактичний вплив вже реалізованої технології не припиняється навіть у разі завершення господарської діяльності на її основі, оскільки вона так і продовжує існувати в якості відокремленого економічного активу. Більшість чинних нормативних механізмів регуляторного впливу на трансфер технологій спрямовані на створення, передачу і реалізацію нових технологій. І при цьому, поза будь-якою увагою законодавця залишаються окремі аспекти збереження тих технологій, які вже було втілено до певних виробничих процесів. Системний аналіз чинних правових механізмів відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, дозволяє зробити висновок про те, що в ході реалізації цих правових механізмів не визначено завдання щодо збереження наявних технологій чи/або їх складових. Такий підхід однозначно є неефективним, особливо за умов, коли вся увага держави спрямована на збереження, покращення і масштабування технологічного сектору національної економіки. Відсутність завдань щодо збереження реалізованих технологій в межах процедур відновлення платоспроможності боржника, негативно відображається на рівні їх масштабування і рівні економічного добробуту у цілому. Особливо критичним такого роду ситуація виглядає у сфері енергетичних технологій, збереження яких є життєво важливим для українського суспільства, економіки та держави.

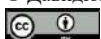
Стаття присвячена дослідженню напрямів вдосконалення господарсько-правового забезпечення державного регулювання процедур банкрутства суб'єктів господарювання, які є реципієнтами енергетичних технологій. Обґрунтовано доцільність вдосконалення чинного законодавства про трансфер технологій з метою недопущення втрати технологій та інноваційного потенціалу енергетичного сектору під час ліквідаційних процедур. Крім того, було здійснено аналіз положень актів Європейського права на предмет наявності правового регулювання відновлення платоспроможності і банкрутства суб'єктів господарювання які є реципієнтами енергетичних технологій.

У висновках статті запропоновано авторську концепцію напрямів вдосконалення процедур відновлення платоспроможності і банкрутства суб'єктів господарювання реципієнтів енергетичних технологій.

Ключові слова: технології, трансфер технологій, державне регулювання трансферу технологій, банкрутство, державне регулювання неплатоспроможності та банкрутства, критична інфраструктура.

Постановка проблеми. Суспільні відносини які виникають з приводу створення, передачі прав та втілення технологій перебувають під постійним регуляторним впливом відповідних органів державного управління. Проте, на жаль, державне регулюван-

ня відносин створення, передачі прав та втілення технологій в Україні, характеризується фрагментарністю та епізодичністю і не носить цілісного чи завершеного характеру. Як наслідок, багато аспектів нормативної регламентації відносин обігу техноло-

гій, залишилось без адекватної уваги законодавця і необґрунтовано віднесені до сфери диспозитивного регулювання. Так, зокрема, поза увагою в межах державного технологічного регулювання, залишаються питання припинення правового статусу технології та її юридична доля в ході ліквідації і банкрутства їх реципієнтів. Водночас воєнні ризики, макроекономічна нестабільність та специфіка ринку електричної енергії підвищують вірогідність настання фінансової неспроможності таких підприємств. Ситуація ускладнюється докорінною реформою правової системи України, а саме — втратою чинності Господарським кодексом України, що вимагає пересмислення господарсько-правових інструментів державного регулювання крізь призму цивілістичних концепцій та спеціального законодавства (зокрема, Кодексу України з процедур банкрутства). Банкрутство реципієнта енергетичних технологій — це не просто приватний комерційний ризик, а питання енергетичної та технологічної суверенізації держави, оскільки припинення діяльності такого суб'єкта або хаотичний розпродаж його активів може призвести до втрати унікальних технологічних рішень та критичної інфраструктури.

Мета даної роботи — аналіз господарсько-правових механізмів державного впливу на процедури неспроможності та банкрутства суб'єктів господарювання — реципієнтів енергетичних технологій, на предмет їх відповідності реальним потребам учасників інноваційних відносин та відносин трансферу технологій, а також розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» та Кодексу України з процедур банкрутства.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні взаємопов'язані **завдання**: (1) проаналізувати стан нормативного забезпечення процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом відносно реципієнтів технологій; (2) визначити сутність та характерні ознаки державної політики з питань визначення долі технологій в процедурах банкрутства; (3) виокремити основні тенденції розвитку правового регулювання аналогічних відносин в межах Європейського Союзу; (4) сформулювати пропозиції щодо вдосконалення положень чинного законодавства України з питань забезпечення збереження технологій в ході здійснення процедур відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом відносно реципієнтів технологій.

Об'єктом даного дослідження є система суспільних відносин врегульована нормами чинного законодавства України про трансфер технологій, а також Кодексом України з процедур банкрутства, в частині,

що стосується припинення і ліквідації реципієнтів технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з обраної теми свідчить, що питання відновлення платоспроможності чи ліквідації реципієнтів енергетичних технологій не були предметом наукових досліджень. Окремі аспекти правового статусу технологій та особливостей їх створення передачі прав і припинення досліджувались такими вченими як Г. С. Іванова, О. М. Сіваш, К. М. Лісогорова, М. С. Шаренко, Г. В. Клеріні [1], Ю. О. Погорелова, О. О. Бакалінська, Т. І. Швидка, Р. В. Ваксман, Ю. І. Остапенко [2], Н. К. Гольєва, І. В. Борисов [3]. Проте жоден із вказаних авторів не проводив комплексного дослідження засобів правового регулювання чи/або державної політики з питань відновлення платоспроможності і банкрутства реципієнтів енергетичних технологій і не формував цілісну концепцію їх вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до положень статті 3 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», до складу учасників відносин щодо створення, передачі прав і втілення технологій, відносяться підприємства, наукові установи, організації, вищі навчальні заклади та інші юридичні особи незалежно від форми власності, що створюють та/або використовують технології та/або їх складові і яким належать або передаються майнові права на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що є складовими технологій [4]. З цього визначення, можливо сформулювати визначення того, хто саме є реципієнтом технологій. До їх складу відносяться підприємства, наукові установи, організації, вищі навчальні заклади та інші юридичні особи незалежно від форми власності, що використовують технології та/або їх складові і яким передаються майнові права на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що є складовими технологій.

На сьогодні правову основу функціонування енергетичного сектору та його безпеки складають Конституція України [5], «Про ринок електричної енергії» [6], «Про критичну інфраструктуру» [7], «Про альтернативні джерела енергії» [8], та інші нормативні акти.

Зокрема, Закон України «Про критичну інфраструктуру» [7] відносить об'єкти енергетики до життєво важливих систем, порушення функціонування яких призводить до кризових ситуацій. Проте, цей Закон зосереджує свій нормативний вплив переважно на фізичному та кібернетичному захисті, залишаючи поза увагою вимоги щодо технологічної незалежності обладнання, яке використовується на таких об'єктах.

В той же час, Закон України «Про ринок електричної енергії», не визначає жодних правових засад, на основі яких мають втілюватись енергетичні тех-

нології на ринку електричної енергії [6]. Проте, цей нормативний акт, оперує поняттями та категоріями трансферу технологій, визначаючи основні завдання державного впливу на енергетичний сектор. Так, цим Законом України передбачено, що державна політика в електроенергетиці, має бути спрямована на стимулювання застосування інноваційних технологій. Також встановлено, що при формуванні вартості одиниці електричної енергії, має бути забезпечено можливість впровадження новітніх технологій у виробничу та управлінську діяльність таких суб'єктів. Також, у цьому нормативно-правовому акті, передбачено право для Кабінету Міністрів України, вживати заходів, що спрямовані на заохочення використання технологій управління попитом у режимі реального часу. Крім цього, було обмежено право енерготранспортуючих компаній проводити реконструкцію (модернізацію) теплоелектроцентралей, обов'язком використання при заміні основних елементів обладнання новітніх технологій, що забезпечить підвищення коефіцієнта корисної дії об'єкта реконструкції та/або модернізації. Аналогічні вимоги було встановлено для процесі будівництва генеруючих потужностей [6].

Таким чином, можливо сформулювати висновок про те, що чинне законодавство України не передбачає детермінування енергетичних технологій, не передбачає правового режиму їх створення, передачі та втілення, проте передбачає обов'язок для суб'єктів господарювання використовувати енергетичні технології в ході здійснення господарської діяльності на енергетичних ринках. Ця ситуація негативно впливає на практику реалізації господарських відносин, щодо впровадження енергетичних технологій і має бути усунута шляхом розробки та впровадження відповідних нормативно-правових актів.

Аналогічна ситуація спостерігається і у сфері реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника ви знання його банкрутом. Системний аналіз положень Кодексу України з процедур банкрутства [9], дозволяє встановити, що цей нормативний акт є комплексним нормативно – правовим актом, норми якого мають пріоритетне право на застосування у порівнянні із іншими аналогічними актами, у разі, якщо мова йде про забезпечення процесів відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом. Кодекс України з процедур банкрутства, не передбачає жодних особливостей чи якихось особливих вимог до процесів відновлення платоспроможності реципієнтів технологій у цілому і реципієнтів енергетичних технологій зокрема. В той же час, згаданий нормативно-правовий акт, вказує на можливість наявності у складі цілісного майнового комплексу підприємства боржника технології, необхідності вчинення певного роду дій, щодо

утримання від переривання технологічного циклу здійснення господарської діяльності (статті 50, 59 КУЗПБ).

Таким чином, всі наведені положення чинного законодавства України, свідчать про те, що в межах національного правового поля, відсутні будь-які правові норми, які б визначали особливості проведення процедур відновлення платоспроможності чи визнання банкрутом, боржника реципієнта енергетичних (рівно як і будь-яких інших) технологій. Відсутність особливих нормативних процедур вказаного процесу, в свою чергу, свідчить про відсутність системної державної політики та державного регулювання відносин банкрутства реципієнтів енергетичних технологій.

Такого роду ситуація, вказує на наявність незавершеного правового регулювання відносин трансферу технологій в Україні, що в кінцевому результаті, здійснює вкрай негативний організаційний вплив на масштабування процесів технологічного оновлення економічної системи нашої країни [10]

Аналіз основних нормативних актів Європейського союзу, дозволяє встановити наявність аналогічної ситуації з нормативним забезпеченням процесів відновлення платоспроможності реципієнта енергетичних технологій. Так, на рівні «acquis communautaire» Європейського Союзу, регулювання відносин неспроможності у високотехнологічних секторах базується на синергії двох фундаментальних директив:

Директива ЄС про превентивну реструктуризацію та неспроможність (Directive (EU) 2019/1023) [11]. Цей нормативний акт закріплює пріоритет раннього реагування та превентивної реструктуризації життєздатних підприємств. Для реципієнтів енергетичних технологій це означає створення юридичних засобів захисту (наприклад, запровадження мораторіїв на розірвання ліцензійних угод постачальниками технологій під час реструктуризації), що дозволяє зберегти операційну здатність об'єкта та не допустити анулювання прав на використання критичних технологій через борги.

Директива про стійкість критичних суб'єктів (Critical Entities Resilience Directive — CER Directive, Directive (EU) 2022/2557) [12]. Відповідно до вимог цієї Директиви, підприємства енергетичного сектору (генерація, розподіл, накопичення енергії) відносяться до критичної інфраструктури, що забезпечує життєво важливі функції суспільства. Держави-члени ЄС зобов'язані забезпечити безперервність надання таких послуг. Як наслідок, у європейській правозастосовній практиці процедури банкрутства щодо таких суб'єктів підпорядковуються імперативному принципу публічного інтересу: майнові вимоги приватних кредиторів не можуть превалювати над обов'язком

збереження стабільності та технологічної цілісності енергооб'єкта.

У цілому аналіз змін в нормативному регулюванні державного регулювання банкрутства реципієнтів технологій в ЄС, дозволяє встановити, що концептуальний підхід до ідентифікації сутності процесів відновлення платоспроможності реципієнтів технологій, зміщується від суто комерційної моделі (максимізація ліквідаційної маси) до публічно-інноваційної моделі (збереження технологічного комплексу та забезпечення енергетичної стійкості). Аналогічний підхід розробляється та впроваджується в межах процесу реформування правового регулювання інноваційного обігу та трансферу технологій в Європейському Союзі, який розпочався на основі програми реформування державної політики ЄС «А Competitiveness Compass for the EU» [13] і має звершитись прийняттям нової особливої угоди в межах Європейського Союзу – «EUROPEAN INNOVATION ACT».

Враховуючи прийнятий Україною стратегічний вектор на уніфікацію правового регулювання суспільних відносин в межах національної правової системи із правом Європейського Союзу, доцільним вважається формування основних напрямів вдосконалення правового регулювання відносин відновлення платоспроможності і банкрутства реципієнтів енергетичних технологій, виходячи із публічно-інноваційної моделі (збереження технологічного комплексу та забезпечення енергетичної стійкості) технологічного сектору національної економіки України.

Доцільним вбачається запропонувати наступні напрями вдосконалення правового регулювання відносин відновлення платоспроможності і банкрутства реципієнтів енергетичних технологій:

По – перше: це введення в межах Кодексу України з процедур банкрутства, особливої процедури відновлення платоспроможності чи визнання банкрутом боржника, в складі цілісного майнового комплексу якого реалізовано (втілено) енергетичні технології. Основним завданням такої спеціальної процедури має стати забезпечення збереження наявної енергетичної технології для загальносуспільних цілей економіки і держави;

По – друге: це закріплення права держави на ретрансфер (зворотний викуп) ліцензій та патентів у сфері критичної енергетичної інфраструктури за ринковою вартістю для передачі їх спроможним державним підприємствам. За такого роду умов, буде забезпечено збереження у цілісному вигляді енергетичних технологій і створено передумови для їх подальшого використання для забезпечення загальносуспільних потреб економіки і держави;

По – третє: встановлення обмежень на розірвання ліцензійних договорів під час процедури санації,

якщо це загрожує зупиненням об'єктів генерації чи розподілу енергії. Цей засіб має виступати умовним запобіжником який додатково гарантуватиме збереження цілісності енергетичних технологій в ході реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника, або визнання його банкрутом;

По – четверте: запровадження інституту «тимчасового технологічного управління» у разі банкрутства реципієнта енерготехнологій, що є об'єктом критичної інфраструктури. Такого роду управління доцільно передати арбітражним керуючим, які пройшли відповідну попередню підготовку щодо особливостей здійснення господарської діяльності з використанням енергетичних технологій і мають бути залучені судом до участі в процесі такого стороннього управління.

Висновки. (1) Сучасний стан розвитку правового та державного регулювання трансферу технологій в Україні характеризується неузгодженістю та фрагментарністю і не носить цілісного та системного характеру. (2) Чинне законодавство України не визначає жодних особливостей здійснення процедур відновлення платоспроможності та банкрутства реципієнтів енергетичних технологій. (3) Такий підхід негативно впливає на рівень масштабування технологічного оновлення національної економіки України. (4) Правове регулювання аналогічних суспільних відносин в межах Європейського Союзу свідчить про наявність аналогічної проблематики. Проте, загальний вектор реформування права Європейського Союзу, свідчить про зміну основного призначення процедур банкрутства, а саме введення імперативного принципу, за яким майнові вимоги приватних кредиторів не можуть превалювати над обов'язком збереження стабільності та технологічної цілісності енергооб'єкта. (5) Основними напрямками вдосконалення правового регулювання відносин відновлення платоспроможності чи банкрутства реципієнтів енергетичних технологій в Україні, мають стати наступні: (а) введення в межах Кодексу України з процедур банкрутства, особливої процедури відновлення платоспроможності чи визнання банкрутом боржника, в складі цілісного майнового комплексу якого реалізовано (втілено) енергетичні технології; (б) закріплення права держави на ретрансфер (зворотний викуп) ліцензій та патентів у сфері критичної енергетичної інфраструктури за ринковою вартістю для передачі їх спроможним державним підприємствам; (в) встановлення обмежень на розірвання ліцензійних договорів під час процедури санації, якщо це загрожує зупиненням об'єктів генерації чи розподілу енергії; (г) запровадження інституту «тимчасового технологічного управління» у разі банкрутства реципієнта енерготехнологій, що є об'єктом критичної інфраструктури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Davydiuk O., Ivanova H., Sivash O., Lisohorova K., Sharenko M., Klierini H. Directions for improving the concept of technology for the purpose of financial support for their transfer within the European Union. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. Vol. 1, No. 13 (127). P. 113–121. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.299032>
2. Pohorielova Y., Bakalinska O., Shvydka T., Vaksman R., Ostapenko I. Improvement of international technology transfer rules in the European Union through the prism of sustainable development policy. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2025. Vol. 2, No. 13 (134). P. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2025.325250>
3. Ostapenko I., Holieva N., Borysov I., Sivash O., Lisohorova K. Determining directions for improving technology transfer in the European Union within the framework of the European Innovation Act. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2026. Vol. 1, No. 13 (139). P. 68–75. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2026.351606>
4. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 р. № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#n398>
5. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про ринок електричної енергії : Закон України від 13.04.2017 р. № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text>
7. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 р. № 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>
8. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20.02.2003 р. № 555-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text>
9. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
10. Jain B., Mamodiya U., Kishor I. Fusion of Green and High-Tech Innovation for a Sustainable Future through Evaluating Development Frameworks. *Artificial Intelligence (AI) for IT Energy Efficiency and Green AI for Environment Sustainability* / eds. P. Raj, D. P. Sharma, P. K. Dutta, B. S. Prasad, P. B. Soundarabai. Cham : Springer, 2026. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-89420-6_1
11. Directive (EU) 2019/1023 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt, and amending Directive (EU) 2017/1132. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj/eng>
12. Directive (EU) 2022/2557 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 on the resilience of critical entities and repealing Council Directive 2008/114/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj/eng>
13. A Competitiveness Compass for the EU : Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels, 29.01.2025. COM(2025) 30 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0030&from=EN>
14. The EU Startup and Scaleup Strategy. Choose Europe to start and scale : Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels, 28.05.2025. COM(2025) 270 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0270>

REFERENCES

1. Davydiuk, O., Ivanova, H., Sivash, O., Lisohorova, K., Sharenko, M., & Klierini, H. (2024). Directions for improving the concept of technology for the purpose of financial support for their transfer within the European Union. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(13(127)), 113–121. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.299032>
2. Pohorielova, Y., Bakalinska, O., Shvydka, T., Vaksman, R., & Ostapenko, I. (2025). Improvement of international technology transfer rules in the European Union through the prism of sustainable development policy. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 2(13(134)), 6–14. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2025.325250>
3. Ostapenko, I., Holieva, N., Borysov, I., Sivash, O., & Lisohorova, K. (2026). Determining directions for improving technology transfer in the European Union within the framework of the European Innovation Act. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(13(139)), 68–75. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2026.351606>

4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2006, September 14). *On state regulation of activities in the field of technology transfer* (Law No. 143-V). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#n398> [in Ukrainian].
5. Verkhovna Rada of Ukraine. (1996, June 28). *Constitution of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2017, April 13). *On the electricity market* (Law No. 2019-VIII). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19#Text> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2021, November 16). *On critical infrastructure* (Law No. 1882-IX). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text> [in Ukrainian].
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003, February 20). *On alternative energy sources* (Law No. 555-IV). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text> [in Ukrainian].
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (2018, October 18). *Code of Ukraine on bankruptcy procedures* (Law No. 2597-VIII). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> [in Ukrainian].
10. Jain, B., Mamodiya, U., & Kishor, I. (2026). Fusion of green and high-tech innovation for a sustainable future through evaluating development frameworks. In P. Raj, D. P. Sharma, P. K. Dutta, B. S. Prasad, & P. B. Soundarabai (Eds.), *Artificial intelligence (AI) for IT energy efficiency and green AI for environment sustainability*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-89420-6_1
11. European Parliament & Council of the European Union. (2019, June 20). Directive (EU) 2019/1023 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt, and amending Directive (EU) 2017/1132. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj/eng>
12. European Parliament & Council of the European Union. (2022, December 14). *Directive (EU) 2022/2557 on the resilience of critical entities and repealing Council Directive 2008/114/EC*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj/eng>
13. European Commission. (2025, January 29). *A competitiveness compass for the EU* (COM(2025) 30 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0030&from=EN>
14. European Commission. (2025, May 28). *The EU startup and scaleup strategy: Choose Europe to start and scale* (COM(2025) 270 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0270>

DAVYDIUK OLEKSANDR

PhD, Assistant Professor of the Economic Law Department of Yaroslav Mudryi National Law University,
Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative
Development of NALS of Ukraine, advocate
ORCID 0000-0002-6699-0903

ECONOMIC AND LEGAL ASPECTS OF STATE REGULATION OF BANKRUPTCY OF ENERGY TECHNOLOGY RECIPIENTS

Problem setting. Public relations arising from the creation, transfer of rights and implementation of technologies are under the constant regulatory influence of the relevant state administration bodies. However, unfortunately, state regulation of relations of creation, transfer of rights and implementation of technologies in Ukraine is characterized by fragmentation and episodicity and is not holistic or complete in nature. As a result, many aspects of the regulatory regulation of relations of technology circulation have remained without adequate attention from the legislator and have been unjustifiably attributed to the sphere of dispositive regulation. Thus, in particular, issues of termination of the legal status of technology and its legal fate during the liquidation and bankruptcy of their recipients remain out of consideration within the framework of state technological regulation. At the same time, military risks, macroeconomic instability and the specifics of the electricity market increase the likelihood of financial insolvency of such enterprises. The situation is complicated by the fundamental reform of the legal system of Ukraine, namely, the loss of validity of the Economic Code of Ukraine, which requires a rethinking of economic and legal instruments of state regulation through the prism of civilist concepts and special legislation (in particular, the Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures). The bankruptcy of a recipient of energy technologies is not just a private commercial risk, but a matter of energy and technological sovereignty of the state, since

the termination of the activities of such an entity or the chaotic sale of its assets can lead to the loss of unique technological solutions and critical infrastructure.

Article's main body. The current legislation of Ukraine does not provide for the determination of energy technologies, does not provide for the legal regime for their creation, transfer and implementation, but provides for the obligation for business entities to use energy technologies in the course of carrying out economic activities in energy markets. This situation negatively affects the practice of implementing economic relations regarding the implementation of energy technologies and should be eliminated by developing and implementing relevant regulatory legal acts. This kind of situation indicates the presence of incomplete legal regulation of technology transfer relations in Ukraine, which ultimately has an extremely negative organizational impact on the scaling of the processes of technological renewal of the economic system of our country. An analysis of the main regulatory acts of the European Union allows us to establish the existence of a similar situation with the regulatory support of the processes of restoring the solvency of the recipient of energy technologies. In general, the analysis of changes in the regulatory framework of state regulation of bankruptcy of technology recipients in the EU allows us to establish that the conceptual approach to identifying the essence of the processes of restoring the solvency of technology recipients is shifting from a purely commercial model (maximization of liquidation assets) to a public-innovative model (preservation of the technological complex and ensuring energy sustainability). Based on this, it is considered appropriate to form the main directions for improving the legal regulation of relations of restoration of solvency and bankruptcy of recipients of energy technologies, based on the public-innovation model (preservation of the technological complex and ensuring energy sustainability) of the technological sector of the national economy of Ukraine.

Conclusions and prospects for development. (1) The current state of development of legal and state regulation of technology transfer in Ukraine is characterized by inconsistency and fragmentation and is not holistic and systemic in nature. (2) The current legislation of Ukraine does not define any features of the implementation of procedures for restoring solvency and bankruptcy of recipients of energy technologies. (3) Such an approach negatively affects the level of scaling of technological renewal of the national economy of Ukraine. (4) Legal regulation of similar social relations within the European Union indicates the presence of similar problems. However, the general vector of reforming European Union law indicates a change in the main purpose of bankruptcy procedures, namely the introduction of an imperative principle according to which the property claims of private creditors cannot prevail over the obligation to maintain the stability and technological integrity of the energy facility. (5) The main areas of improvement of legal regulation of relations of restoration of solvency or bankruptcy of recipients of energy technologies in Ukraine should be the following: (a) introduction within the framework of the Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures, a special procedure for restoration of solvency or recognition as bankrupt of a debtor, as part of the integral property complex of which energy technologies have been implemented (implemented); (b) consolidation of the right of the state to retransfer (repurchase) licenses and patents in the field of critical energy infrastructure at market value for their transfer to capable state enterprises; (c) establishment of restrictions on termination of license agreements during the rehabilitation procedure, if this threatens the shutdown of energy generation or distribution facilities; (d) introduction of the institution of "temporary technological management" in the event of bankruptcy of a recipient of energy technologies, which is an object of critical infrastructure.

Keywords: technologies, technology transfer, state regulation of technology transfer, bankruptcy, state regulation of insolvency and bankruptcy, critical infrastructure.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Давидюк О. М. Господарсько-правові аспекти державного регулювання банкрутства реципієнтів енергетичних технологій. *Право та інновації*. 2026. № 2 (54). С. 105–111. [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2026-2\(54\)-15](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2026-2(54)-15).

Дата подання автором: 27.05.2026

Дата прийняття після рецензування: 08.06.2026

Дата опублікування: 15.06.2026